

Monumentale bomen Drachten blijven behouden

Gemeente Smallingerland investeert in groeiplaats voor oude beuken

Vorig jaar besloot de gemeente Smallingerland dat de oude Ambachtsschool in Drachten tegen de vlakte moest. Het schoolterrein is echter ook de locatie van twee monumentale beuken. Er werd daarom een plan van aanpak opgesteld om de monumentale bomen zo goed mogelijk door de sloopwerkzaamheden heen te loodsen, zodat de beuken behouden kunnen blijven.

Auteur: Nino Stuivenberg

Veel monumentale bomen heeft de gemeente Smallingerland niet. Het aantal is zelfs op twee handen te tellen, zo geeft Rinze Elverdink van de gemeente aan. Het was voor de gemeente dan ook belangrijk om de twee monumentale bomen op het schoolterrein in Drachten te behouden. Elverdink, sinds zeven jaar in dienst als werkvoorbereider groen bij de gemeente, legt uit: 'Deze beuken zijn elk meer dan honderd jaar oud; zulke

oude bomen hebben we nergens anders. Drachten is arm aan écht oude bomen.'

Bescherming nodig

Hulp voor de monumentale beuken kwam er echter niet direct. Hoewel de sloopwerkzaamheden reeds aangekondigd waren, was er geen concreet plan voor de bomen. Elverdink, die zelf meer dan vijftig jaar in de buitendienst

actief was, zag dat het anders moest en klopte aan bij de afdeling SaZa (samenlevingszaken), die de scholen en bijbehorende gronden beheert. 'Als gemeentelijke groenvoorziening wilden we de bomen graag behouden, maar dan moest er wel een goed plan komen. Het mag immers niet gebeuren dat de bomen vlak na de sloop sneuvelen omdat er niet genoeg rekening met ze gehouden is, want dan moeten ze alsnog gekapt

Na groeiplaatsonderzoek werden beide bomen als beschermwaardig beoordeeld

Werk in uitvoering.

worden. Zonder bescherming zouden ze het niet overleven. Als je ze wilt behouden, dan moet je het ook goed doen.'

De reden dat er voor de bomen een plan van aanpak gemaakt moest worden, is vrij duidelijk: de bomen bevonden zich in een tamelijk uitdagende situatie. Elverdink: 'Toen de Ambachtsschool in de jaren vijftig verbouwd werd, stonden deze beuken er al. Ze hebben altijd alle ruimte gehad en ze konden qua groei hun gang gaan. De bomen staan op vijftien meter van de gevel van het gebouw; de kronen reiken zelfs tot aan de gevel.' Een ander punt waarmee rekening gehouden moest worden, was de veranderende windbelasting. 'De beuken staan voor het schoolgebouw, wat van invloed is op de windbelasting van de bomen. Zodra de Ambachtsschool echter gesloopt is, worden de bomen op een andere manier belast. Ze komen dan vol in de wind te staan; een situatie waar ze hun leven lang niet mee te maken hebben gehad', legt Elverdink uit.

Bomen- en groeiplaatsonderzoek

Met deze uitdagingen in het achterhoofd besloot Elverdink om Boom-KCB in te schakelen voor het opstellen van een plan van aanpak. Namens Boom-KCB is Jan-Bouke Sijtsma bij het project betrokken. Sijtsma: 'Wij werden vorig jaar benaderd om aan dit project mee te werken. In eerste instantie kregen we opdracht om de situatie in beeld te brengen met een bomen- en groeiplaatsonderzoek. De bomen werden visueel beoordeeld en aan de hand van de conditie en afwijkingen werd de levensverwachting van de bomen bepaald. Onder meer met grondboringen werd de kwaliteit van de groeiplaats vastgesteld. De bomen staan in

een zeer ruime groeiplaats met een bewortelbare diepte van ruim één meter. De bomen hebben zich hierin nagenoeg vrijuit kunnen ontwikkelen. Op basis van levensverwachting en kwaliteit van de groeiplaats werden de bomen als beschermwaardig beoordeeld. We zagen dus goede kansen om de bomen, met gedegen bescherming, de bouw te laten doorkomen.'

In mei werd begonnen met de herinrichting van de groeiplaats. Alle aanwezige opgemetselde plantenbakken en tuinmuren, beplantingen en verhardingen werden verwijderd. Boom-KCB voerde dit werk in samenwerking met Vos Groenverzorging BV uit. Bij alle werkzaamheden rond de bomen was een medewerker van Boom-KCB aanwezig om toezicht te houden en de bomen optimaal te beschermen. Sijtsma: 'Voorafgaand hebben we een boomeffectanalyse gedaan om per onderdeel de risico's in te schatten. In verband met de veranderende windbelasting en de aanwezigheid van een zware zuiger met plakoksel werd Frits Gielissen van O.B.T.A. De Linde ingeschakeld, die specialist is op het gebied van kroonverankering.' Gielissen veranderde de zuiger en gaf een gericht snoeiadvies om de windbelasting te reduceren. De verankering werd star uitgevoerd: drie al schurende takken werden met draadeind aan elkaar vastgezet. Zo wordt de ontwikkeling van natuurlijke 'takbruggen' versneld. Na een goede overgroeiing van de wonden wordt een onderhoudsvrije verankering verkregen. De gerichte snoeimaatregel werd door Vos Groenverzorging uitgevoerd.

Omdat het onvermijdelijk is dat een deel van de fijne beworteling beschadigd raakt bij dergelijke ingrepen, wordt de bodemvochthuishouding

De aanwezige tuinmuren zijn verwijderd.

De bodemvochthuishouding wordt nauwgezet gemonitord

Frits Gielissen plaatst de verankering.

nauwgezet gemonitord. Bij elke boom werd een Boom-DB_IRRO-module geplaatst. Het vochtgehalte wordt op verschillende dieptes gemeten. Hiermee kunnen, in combinatie met peilbuismetingen en neerslag, gerichte adviezen over watergiften gegeven worden, zodat er altijd voldoende vocht voor de bomen beschikbaar is.

Meer ruimte

Op de plaats van de oude Ambachtsschool zal de komende jaren een nieuwe school gebouwd worden. De gemeente houdt bij die nieuwbouw in ieder geval zo veel mogelijk rekening met de bomen, aldus Elverdink. 'Vanaf het najaar wordt tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden de complete groeiplaats afgesloten met hekwerk. Verder hebben we besloten om de gevel van het nieuwe gebouw wat verder naar achter te plaatsen, zodat de bomen meer ruimte hebben om te groeien. De gemeente heeft er bovendien voor gekozen om de grond in eigen bezit te houden, zodat wij het terrein blijven beheren.'

De sloopwerkzaamheden zijn in mei begonnen; in juli gaat de voorgevel tegen de vlakte. De nieuwe school, die momenteel nog ontworpen wordt, zal dan rond 2018 gebouwd worden. Boom-KCB blijft nog tot en met de nieuwbouw bij dit project betrokken. De samenwerking gaat dus nog even door, maar Elverdink is tot nu toe tevreden over de manier van werken. 'Er is een duidelijk plan van aanpak opgesteld en Sijsma zorgt voor het toezicht. Verder word ik door hem regelmatig op de hoogte gehouden van de stand van zaken. Ik heb er vertrouwen in dat we de beuken door deze verbouwing heen weten te loodsen.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6882

Rinze Elverdink